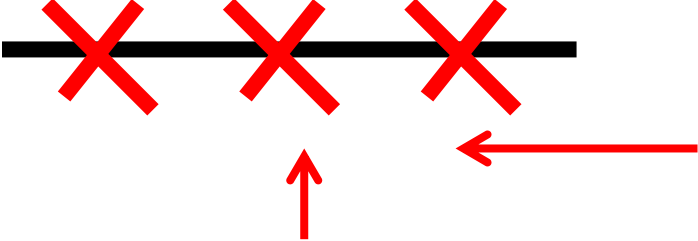

WZROST POURAZOWY W PRZEBIEGU CHOROBY NOWOTWOROWEJ

Krystyna de Walden – Gałaszko
Wojewódzkie Centrum Onkologii w Gdańsku

Trauma → Kryzys

Kryzys = **wyczerpanie zasobów**

zaburzenia równowagi wewnętrznej

**Kryzys choroby
nowotworowej**

**Zdarzenie
traumatyczne
(zagrożenie
fizycznej i
psychicznej
integralności)**

Reakcje na kryzys/traumę (1)

- Przetrwąć
- Powrót do równowagi
- Rozwój potraumatyczny

Reakcje na kryzys/traumę (1)

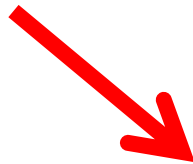
Reakcje na kryzys/traumę

Obniżenie poziomu funkcjonowania psychicznego (regresja)

Przywrócenie przedtraumatycznego funkcjonowania psychicznego

Podwyższenie poziomu funkcjonowania psychicznego (wzrost pourazowy)

Regresja

Cofnięcie do „poziomu
dziecka”

Wzrost potrzeby

bezpieczeństwa

zależności

komfortu fizycznego

Przywrócenie przedtraumatycznego poziomu funkcjonowania psychicznego

Potraumatyczny wzrost (1)

PTG (Post Traumatic Growth)

**Doświadczenie
pozytywnej
zmiany**

następstwo

**Zmaganie człowieka z
wydarzeniem
traumatycznym**

Potraumatyczny wzrost (1)

PTG (Post Traumatic Growth)

Przejawy

docenianie wartości życia

pogłębienie relacji z ludźmi

zwiększenia własnych zasobów (siły wewnętrzne)

zmiana systemu wartości

wzbogacenie życia duchowego

Istotne cechy GTG

- Początek w następstwie poważnej traumy
- Towarzyszą mu transformacyjne zmiany życiowe
- Jest odbierany jako następstwo traumy
- Wyraża się zmianą podstawowych poglądów na życie

Etapy rozwoju PTG

- Rewizja obrazu świata, ludzi, siebie
- Odbudowa schematów poznawczych (nadawanie sensu, „zrozumienia” traumy)
- Przeformułowanie zadań, poglądów
- Ujawnienie dokonanego procesu
- Zmiana sposobu rozumienia siebie i swojego życia
- Trauma przestaje być w centrum doświadczeń.

Uwarunkowania rozwoju potraumatycznego

- dojrzała osobowość
- optymizm, ekstrawersja
- poczucie humoru
- poczucie kontroli wewnętrznej
- prężność psychiczna
- odporność psychiczna
- zaangażowanie poznawcze
- skłonność do ekspresji procesu innym
- religijność

Wzrost potraumatyczny (PTG) a komfort psychiczny? (KP)

□ PTG

- Charakter dynamiczny
- Postawienie na rozwój
- Dobrostan poznawczo/emocjonalny

□ KP

- Charakter statyczny
- Poczucie równowagi
- Dobrostan emocjonalno/poznawczy

Jak pomagać w procesie wzrostu potraumatycznego? (1)

- Dostrojenie do pacjenta
- Zwracanie uwagi na elementy procesu
- Pomoc w dyskomforcie psychicznym (emocjonalnym)

Jak pomagać w procesie wzrostu potraumatycznego? (1)

- Obserwować – sposób opisu traumy,
- Szczegółowo – reakcję psychiczną na traumę
  - ▣ Nasłuchiwać sygnałów PTG – początkowo biernie)

Jak pomagać w procesie wzrostu potraumatycznego? (2)

- Pracować w ramach sposobu myślenia, reagowania, systemu wartości
  - ▣ Podpowiedzi – metafory – pytania
  - ▣ Akceptować pozytywne złudzenia (zniekształcenia poznawcze)
  - ▣ Propozycje zadań pomagających (narracje rozwoju, samoobserwacja, zmiany przekonań)
  - ▣ Praca w grupach

Jak pomagać w procesie wzrostu potraumatycznego? (3)

- Wykorzystać metodę Life Review „krótkie pytania”

Life Review „krótkie pytania”

Opr. Ira Progoff,

Hospice Memorial Foundation

Albuquerque, USA

1. W jakiej fazie życia znajdujesz się obecnie?
2. O czym myślisz najczęściej?

1. Wybierz i opowiedz przebieg jakiegoś okresu w twoim życiu? Jak się rozpoczął? Jak zakończył? W jakim stopniu był dla Ciebie ważny? Czy inne okresy były zainicjowane przez podobne wydarzenia?

2. Pomyśl o jakiejś kryzysowej sytuacji w Twoim życiu. Czy mogłeś rozwiązać ją w inny sposób niż rozwiązałeś? Czy podczas innych sytuacji kryzysowych miałeś podobne możliwości postąpienia w inny sposób niż to zrobiłeś?

1. Czy jest jakaś osoba, która obecnie nie jest już z Tobą? A gdyby tu w tej chwili była, co byś jej powiedział, a co ona by powiedziała Tobie?
Zapisz tą rozmowę

2. Opisz swoje plany lub działania w jakimś okresie Twojego życia, które były dla Ciebie szczególnie ważne. Pozostań w ciszy i spersonifikuj ten plan/działanie. Przemów do tak spersonifikowanej osoby, i niech ona przemówi do Ciebie. Opisz tę rozmowę.

Obszar głębi

---

1. Opisz powtarzające się sny które miałeś podczas pewnych okresów lub całego życia?
2. Opisz sen który miałeś i który wciąż jest dla Ciebie ważny?

Obszar sensu

---

1. Opisz wewnętrzne wydarzenie (bardziej osobiste przeżycie niż działanie) lub wydarzenie zewnętrzne które głęboko poruszyły Cię w obszarze Twojego duchowego życia.

Dziękuję za uwagę!